

1. Ι.Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΤΟ ΜΠΙΛΚΕΝΤ ΑΓΚΥΡΑΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 13/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/03/2026

Σελίδα: 1

Ι.Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
Καθηγητής στο
Μπιλκεντ Αγκυρας

Σ. 2

ΤΟΥ **Ιωάννη Ν. Γρηγοριάδη**

News analysis

Η συνέχεια του πολέμου, η Τουρκία και το Αζερμπαϊτζάν

Η συνέχιση των επιθέσεων εναντίον του Ιράν δεν έφερε μέχρι στιγμής την επιδιωκόμενη από τους επιτιθέμενους αλλαγή καθεστώτος. Αντιθέτως απέδειξε ότι, παρά τα δεινά πλήγματα, το ιρανικό καθεστώς διαθέτει ακόμη το στρατιωτικό και πολιτικό κεφάλαιο, εκείνο που θα του επιτρέψει να επιχειρήσει αντιπερισπασμό και να αυξήσει το κόστος του πολέμου πλήττοντας τους πλουσίους και επιδραστικούς γείτονές του, επειδή δεν διαθέτει τη δυνατότητα να πλήξει ευθέως το Ισραήλ και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η αναστάτωση της διεθνούς αγοράς ενέργειας και η εκτόξευση των τιμών του αργού πετρελαίου αποτελεί ακόμη έναν μοχλό πίεσης προς τη διεθνή κοινότητα, η οποία διαπιστώνει ότι οι ελπίδες για μια σύντομη διάρκεια του πολέμου εις βάρος του Ιράν αποδεικνύονται φρούδες.

Με εύλογο ενδιαφέρον παρακολουθούν τις εξελίξεις και οι γείτονες του Ιράν. Το

Αζερμπαϊτζάν απείλησε με αντίποινα μετά τη συντριβή ιρανικού μη επανδρωμένου αεροκίματος (drone) πλησίον του αεροδρομίου του Ναχitseβάν. Εδώ και πολλά έτη οι σχέσεις Αζερμπαϊτζάν και Ισραήλ είχαν αναχθεί στο επίπεδο της στρατηγικής συνεργασίας. Το Αζερμπαϊτζάν λειτουργούσε σαν προκεχωρημένο φυλάκιο του Ισραήλ στα σύνορα με το Ιράν. Διευκόλυνε τις επιχειρήσεις των ισραηλινών μυστικών υπηρεσιών εντός του Ιράν, δεδομένης και της παρουσίας πολυπληθούς αζερικής μειονότητας στο Ιράν. Από την άλλη το Ισραήλ προμήθευσε τον στρατό του Αζερμπαϊτζάν με οπλισμό τελευταίας τεχνολογίας. Η υποστήριξη αυτή υπήρξε ένας από τους λόγους της επικρατήσεως του Αζερμπαϊτζάν στην διένεξη με την Αρμενία για το Καραμπάχ. Η επιρροή του Αζερμπαϊτζάν επί της αζερικής μειονότητας του Ιράν ίσως αποδειχθεί μικρότερη του αναμενόμενου, δεδομένης της αποτε-

λεσματικής εντάξεως των Ιρανών αζερικής καταγωγής στην ιρανική κοινωνία αλλά και το ίδιο το ισλαμιστικό καθεστώς. Δεν αποκλείεται πάντως να επαναληφθούν οι μεσολαβητικές πρωτοβουλίες του Αζερμπαϊτζάν για τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ Ισραήλ και Τουρκίας.

Η Τουρκία από την άλλη παρακολουθεί με ανησυχία την συνέχιση των πολεμικών επιχειρήσεων και τη δραματική αύξηση των τιμών του αργού πετρελαίου. Η βελτίωση των σχέσεων με την κυβέρνηση Τραμπ επιτρέπει την άνευ τυμπανοκρουσιών εγκατάσταση συστοιχιών πυραύλων Πάτριος στη νοτιοανατολική Τουρκία. Αυτή εξ άλλου ανέδειξε και το κενό ασφαλείας το οποίο προκάλεσε η απόφαση της Τουρκίας προ δεκαετίας περίπου να προκρίνει την αγορά των ρωσικών συστοιχιών S-400 αντί των Πάτριος. Επιπλέον η πρόσφατη απόφαση των αμερικανικών αρχών για την υπόθεση Halkbank υπήρξε ενδεικτική των καλών προθέσεων της κυβερνήσεως Τραμπ προς την Τουρκία. Η εύρεση συμβιβαστικής λύσεως μετά πολυετείς διαπραγματεύσεις χωρίς την επιβολή του τεραστίου προστίμου που απειλούσε να αποσταθεροποιήσει το τουρκικό τραπεζικό σύστημα απαλλάσσει την τουρκική οικονομία από μια σοβαρή απειλή. Ωστόσο, οι εξελίξεις αυτές δεν εξαλείφουν τις τουρκικές ανησυχίες για την αμερικανική στρατηγική στη Μέση Ανατολή, αν μπορεί να υποθέσει κανείς ότι υπάρχει αυτή. Η ταύτιση των αμερικανικών επιδιώξεων με αυτές της κυβερνήσεως Νετανιάχου περιορίζει τις προοπτικές περαιτέρω βελτίωσης των αμερικανοτουρκικών σχέσεων, ιδιαίτερος όσον αφορά στο ζήτημα της επιστροφής της Τουρκίας στο πρόγραμμα συμπαραγωγής και προμηθείας αεροσκαφών F-35, και αυξάνει και τους κινδύνους από την αποσταθεροποίηση όλης της Μέσης Ανατολής.

► Απομεινάρια ιρανικού πυραύλου με στόχο την Τουρκία, έπειτα από αναχαίση του ΝΑΤΟ

Ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μπιλκεντ και επικεφαλής του Προγράμματος Τουρκίας του EUIAMET.